

บทที่ 6

รูปแบบการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับชาวมอแกนในสังคมพหุวัฒนธรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของชาวมอแกน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สามารถสรุปสาระสำคัญของการสัมภาษณ์และนำมาซึ่งการนำเสนอรูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับชาวมอแกนในสังคมพหุวัฒนธรรม จังหวัดพังงาได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตาม เพศ อายุและระดับการศึกษา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	13	92.86
หญิง	1	7.14
อายุ		
30-35 ปี	2	14.29
36-40 ปี	1	7.14
41-45 ปี	1	7.14
46-50 ปี	6	42.86
51-55 ปี	2	14.29
55ปีขึ้นไป	2	14.29
ระดับการศึกษา		
ม.3	4	28.57
อนุปริญญา	3	21.43
ปริญญาตรี	5	35.71
สูงกว่าปริญญาตรี	1	7.14
อื่น ๆ (ไม่ได้เรียน)	1	7.14
รวม	14	

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 92.86 และมีอายุระหว่าง 46-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.86 ในด้านการศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 35.71 รองลงมา จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 28.57

2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการศึกษาตลอดชีวิต

จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่เข้าใจว่าการจัดการศึกษาตลอดชีวิต คือ การศึกษาให้เปล่า ศึกษาตั้งแต่เกิดจนตายทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน ทุกสถานที่ทุกเวลา ซึ่งมีรายละเอียดการให้สัมภาษณ์ดังนี้

“เป็นการศึกษาแบบให้เปล่าตั้งแต่เกิดจนตาย”

(กำนันตำบลเกาะพระทอง/วันที่ 25 ธันวาคม 2553)

“โดยความเป็นจริงแล้วคนเราเมื่อเกิดมาแล้วต้องมีการศึกษาตลอดชีวิต ไม่ว่าจะรูปแบบใดก็ได้แล้วแต่ ไม่มีคำว่าสายสำหรับเรื่องการศึกษา เมื่อเวลาที่เราได้เรียนเราได้รู้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการดำรงชีวิต หรือบทเรียนใหม่ให้เรา ถ้าเราไม่ลองเราก็ไม่รู้ แต่ถ้าเราลองเรียนวันไหน เราก็จะรู้ทันทีว่า สิ่งที่เรายังไม่รู้ยังมีอีกมาก เมื่อเราได้เรียนเราก็จะรู้คุณค่าของสิ่งที่ได้เรียน บางครั้งจากประสบการณ์ตนเองคิดว่าเรื่องนี้เรารู้แล้ว แต่พอไปเรียนถึงได้รู้ว่าเรายังไม่รู้เรื่องนี้เลย การเรียนรู้ตลอดชีวิตก็น่าจะหมายถึงคนเราจะเริ่มเรียนเมื่ออายุ 40-50 ปีก็ได้ ตอนผมเรียนระดับอนุปริญาตอนนั้นผมอายุ 50 ปี ถ้าจะคิดว่าแก่ก็แก่ แต่ไม่สาย”

(นายก อบต.คุระบุรี / 25 ธันวาคม 2553)

“เป็นการศึกษาที่เป็นกรอบกว้าง ๆ ไม่จำกัดในเรื่องของอายุหรือเรื่องประเภทของการศึกษา ประเภทบุคคลเป็นการแสดงเจตจำนงให้ทราบว่าเป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษาไม่คำนึงว่า อายุ 10 ปี 20 ปีหรือมากกว่านี้ ตราบเท่าที่เจ้าตัวยังมีความอยากรู้และสามารถศึกษาเล่าเรียนได้”

(ปลัดอำเภอคุระบุรี / 29 ธันวาคม 2553)

“เป็นการศึกษาที่ผสมผสานกันทั้งสามระบบคือ ในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยการยึดหยุ่นสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต”

(ผอ.กศน.คุระบุรี / 25 ธันวาคม 2553)

“อะไรก็ตามที่คนอยากรู้ตั้งแต่เกิดจนตาย”

(ผอ.กศน.พังงา / 24 ธันวาคม 2553)

“เป็นการศึกษาแบบให้เปล่าตั้งแต่เกิดจนตาย”

(ศจ.คุระบุรี / 24 ธันวาคม 2553)

“อะไรก็ตามที่คนอยากรู้ตั้งแต่เกิดจนตาย การเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเรา การศึกษา การแก้ไขปัญหา”

(สาธารณสุขอำเภอกระบุรี / 29 ธันวาคม 2553)

“น่าจะเป็นการศึกษาตั้งแต่เกิดจนตาย”

(หัวหน้าอุทยานแห่งชาติห้วยเกาะสุรินทร์ / 27 ธันวาคม 2553)

“ไม่รู้ ไม่เข้าใจ คือการเรียนหนังสือไหม”

(ผู้นำหมู่บ้านมอแกน / 26 ธันวาคม 2553)

“เป็นการศึกษาที่เรียนรู้ได้เองตลอดเวลาและเรียนรู้จากโรงเรียนในวัยเรียน”

(ผู้อำนวยการกองการศึกษา อบจ.พังงา / 24 ธันวาคม 2553)

“เป็นการศึกษาที่เรียนรู้ได้ตลอดชีวิตตั้งแต่เกิดจนตายทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

(นายชนะ แก้วกุดัง / 26 ธันวาคม 2553)

“เป็นการศึกษาที่เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลาทุกช่วงชีวิต”

(นายธีรยุทธ ดาหลิ / 26 ธันวาคม 2553)

3. หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาตลอดชีวิต

จากการสัมภาษณ์พบว่า ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าควรเป็นสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยควรเป็นหน่วยงานหลักและควรมีหน่วยงานอื่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล วิทยาลัยชุมชน สาธารณสุขอำเภอ อุทยานแห่งชาติห้วยเกาะสุรินทร์ กองทัพเรือ มูลนิธิต่าง ๆ เกษตรอำเภอ ท้องถิ่นอำเภอ พัฒนาชุมชน เป็นต้น ซึ่งมีรายละเอียดการให้สัมภาษณ์ดังนี้

“หน่วยงานภาครัฐ”

(กำนันตำบลเกาะพระทอง / 25 ธันวาคม 2553)

“คงต้องประสานงานกันระหว่าง ท้องที่ หมายถึง อำเภอ (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) และท้องที่คือ อบต.หรือ อบจ. แต่คิดว่าน่าจะเป็น อบต.มากกว่าเนื่องจากใกล้ชิดประชาชนมากกว่า เหมาะสมกว่า เพราะเรามีงบประมาณ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์แผนและนโยบาย”

(นายก อบต.กระบุรี / 25 ธันวาคม 2553)

“ถ้าในกรอบของการศึกษาที่เปิดกว้างน่าจะอยู่ในรูปของการศึกษานอกระบบการศึกษานอกระบบโรงเรียน วิทยาลัยชุมชน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องมาประสานงานกันเรื่อง วิธีสอน รูปแบบการสอนที่หลากหลายสำหรับบุคคลที่ไม่ได้ไปเรียนตามครรลองของการศึกษา น่าจะมีหน่วยงานหลักคือ การศึกษานอกโรงเรียนกับวิทยาลัยชุมชน”

(ปลัดอำเภอกระบุรี / 29 ธันวาคม 2553)

“สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยจัดเป็นองค์กรร่วม”

(ผอ.กศน.สุราษฎร์ / 25 ธันวาคม 2553)

“การศึกษานอกระบบ โรงเรียน วิทยาลัยชุมชน และอบจ.”

(ผอ.กศน.พังงา / 24 ธันวาคม 2553)

“พัฒนาชุมชน”

(ศจ.สุราษฎร์ / 24 ธันวาคม 2553)

“น่าจะเป็นหลาย ๆ หน่วยงาน เช่น กศน. เป็นต้น ในส่วนของสาธารณสุขดูแลเรื่องคุณภาพชีวิต สุขภาพอนามัยในแม่และเด็กรวมทั้งเด็กวัยเรียน”

(สาธารณสุขอำเภอสุราษฎร์ / 29 ธันวาคม 2553)

“หน่วยงานทางการศึกษา”

(หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ / 27 ธันวาคม 2553)

“หน่วยงานทางการศึกษา”

(ผู้อำนวยการกองการศึกษา อบจ.พังงา / 24 ธันวาคม 2553)

“หลาย ๆ คน ช่วยกัน”

(ผู้นำหมู่บ้านมอแกน / 26 ธันวาคม 2553)

“หลาย ๆ หน่วยงาน อาจจะไม่ใช่หน่วยงานทางการศึกษาอย่างเดียว คงต้องร่วมมือกัน”

(นายชนะ แก้วกุดัง / 26 ธันวาคม 2553)

“เริ่มตั้งแต่สถาบันครอบครัว โรงเรียนและหน่วยงานอื่น ๆ ในสังคม”

(นายธีรยุทธ ตาหลิ / 26 ธันวาคม 2553)

4. การจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับชาวมอแกนในสังคมพหุวัฒนธรรม

จากการสัมภาษณ์พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วยเพราะเป็นการบูรณาการการศึกษาและวิถีการดำเนินชีวิตของชาวมอแกน ไม่อยากให้วัฒนธรรมบนพื้นราบเข้าไปกลืนวัฒนธรรมของชาวมอแกน ซึ่งเป็นการจัดเพื่อให้ชาวมอแกนสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้ แต่ควรจัดให้เป็นรูปธรรม เต็มรูปแบบมีหน่วยงานผู้รับผิดชอบชัดเจน รัฐควรจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งมีรายละเอียดการให้สัมภาษณ์ ดังนี้

“เห็นด้วย แต่คิดว่ายังไม่เต็มรูปแบบ ควรจัดให้เต็มรูปแบบ”

(กำนันตำบลเกาะพระทอง / 25 ธันวาคม 2553)

“เห็นด้วย ในขณะนี้เท่าที่ทราบ กศน.จัดให้อยู่แต่ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร อาจจะเนื่องมาจากมีบุคลากรน้อย งบประมาณมีน้อยเนื่องการลงไปชุมชนมอแกนในแต่ละครั้งต้องใช้งบประมาณมากในการเดินทาง และความกดดันของพื้นที่รัฐต้องดูแลเป็นพิเศษ”

(นายก อบต.สุราษฎร์ / 25 ธันวาคม 2553)

“เห็นด้วย แต่คิดว่ายังไม่เต็มที่เท่าที่ควรเนื่องจากครูชั้นฝั่งครึ่งละหลาย ๆ วัน ทำให้การเรียนไม่ต่อเนื่อง เคยถามเด็กว่าแล้วตอนครูไม่อยู่ทำยังไง เด็กบอกว่าครูให้การบ้านไว้ แต่ก็น่าเห็นใจครูเหมือนกัน”

(ปลัดอำเภอกระบุรี / 29 ธันวาคม 2553)

“เห็นด้วย เนื่องจากเป็นการบูรณาการการศึกษาและวิถีการดำเนินชีวิตของชาวมอแกนเพราะไม่อยากจะให้วัฒนธรรมบนพื้นราบเข้าไปกลืนวัฒนธรรมของชาวมอแกนซึ่งเป็นการจัดเพื่อให้ชาวมอแกนสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้”

(ผอ.กศน.กระบุรี / 25 ธันวาคม 2553)

“เห็นด้วย คิดว่าเหมาะสมกับชาวมอแกนแล้ว”

(ผอ.กศน.พังงา / 24 ธันวาคม 2553)

“ไม่เห็นด้วย เนื่องจากเป็นเป็นการสร้างภาพ เพราะจะมีคนให้ความสนใจเฉพาะเวลาที่มีผู้ใหญ่มารวมเท่านั้น และส่วนใหญ่ทำเพื่อนำเสนอชิ้นงาน”

(ศจ.กระบุรี / 24 ธันวาคม 2553)

“เห็นด้วย แต่คงต้องปรับปรุงอีกหลายด้าน”

(สาธารณสุขอำเภอกระบุรี / 29 ธันวาคม 2553)

“ไม่เห็นด้วย เพราะเท่าที่ทราบและได้สัมผัสที่เป็นอยู่ยังไม่เป็นรูปแบบ มีเพียงครูอาสาอยู่เป็นหลัก ๆ อยู่ 2 คน ซึ่งจัดการเรียนการสอนได้ไม่เต็มที่เหมือนโรงเรียนปกติ”

(หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ / 27 ธันวาคม 2553)

“เห็นด้วยแต่ต้องปรับให้สอดคล้องกับหลักสูตรของการศึกษาปกติ”

(ผู้อำนวยการกองการศึกษา อบจ.พังงา / 24 ธันวาคม 2553)

“เห็นด้วยเด็กได้เรียนหนังสือที่โรงเรียน”

(ผู้นำหมู่บ้านมอแกน / 26 ธันวาคม 2553)

“เห็นด้วย เพราะว่าการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจัดขึ้นโดยมีการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ แต่ก็คงต้องค่อยเป็นค่อยไป ต้องปรับไปเรื่อย ๆ”

(นายชนะ แก้วกุดัง / 26 ธันวาคม 2553)

“ผมเองก็เห็นด้วยเนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของศูนย์นี้เอง เราก็พยายามทำให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้”

(นายธีรยุทธ ดาหลี่ / 26 ธันวาคม 2553)

5. ความจำเป็นในการนำความคิดเห็นหรือความต้องการของชาวมอแกนมาใช้ในการจัดการศึกษาตลอดชีวิต

จากการสัมภาษณ์พบว่า มีความจำเป็นมากที่จะต้องนำความคิดเห็นและความต้องการในการเรียนรู้ของชาวมอแกนมาเป็นตัวตั้งในการจัดการศึกษา เพื่อชาวมอแกนจะได้อยากเรียนรู้ตามที่

พวกเขาต้องการและส่งผลถึงคุณภาพในการจัดการศึกษาด้วย แต่ควรชี้แจงให้เขาเข้าใจถึงประโยชน์ที่เขาจะได้รับ ซึ่งมีรายละเอียดการให้สัมภาษณ์ดังนี้

“จำเป็นต้องให้มอแกนบอกว่าเขาอยากเรียนรู้อะไร ต้องมีการชี้แจงให้คล้อยตามว่าถ้าเรียนจะได้ประโยชน์อะไร ถึงจะทำให้การจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จ เช่น ตอนนี้อยู่ทางราชการออกบัตรเหลืองให้แต่ไม่ใช่บัตรประชาชน แต่นำมาใช้สิทธิในการเลือกตั้งได้ ในการเลือกตั้ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และ อบต. แต่ไม่ใช่เลือกหัวหน้าเผ่า”

(กำนันตำบลเกาะพระทอง / 25 ธันวาคม 2553)

“จำเป็นต้องถามความต้องการของเขาว่าเขาอยากเรียนรู้อะไร ต้องมีการชี้แจงให้เห็นว่าถ้าเรียนจะได้ประโยชน์อะไร ถึงจะทำให้เขาอยากเรียน”

(นายก อบต.คุระบุรี / 25 ธันวาคม 2553)

“น่าจะนำมาประกอบบางส่วน เพราะถ้าเราไปยึดทั้งหมดก็จะลำบากเพราะส่วนใหญ่ชาวมอแกนไม่ได้มุ่งทำอย่างอื่นนอกจากทำมาหากินในชีวิตประจำวัน ชาวมอแกนในปัจจุบันก้าวเข้ามาระยะหนึ่งแต่เราไม่อยากจะเพิ่มเติมให้สุดขั้นจนกลืนวิถีชีวิต บรรทัดฐานทางสังคม เราควรเพิ่มเติมเรื่องการศึกษา มอแกนส่วนหนึ่งทำงานเป็นลูกจ้างของอุทยาน ส่วนหนึ่งพานักท่องเที่ยวเข้ามา”

(ปลัดอำเภอคุระบุรี / 29 ธันวาคม 2553)

“ถ้าเราถามความต้องการของเขาก็จะได้จัดได้ตรงตามที่เขาต้องการจะทำให้ได้ผลมากยิ่งขึ้น”

(ผอ.กศน.คุระบุรี / 25 ธันวาคม 2553)

“จำเป็นมากหลักสูตรที่ใช้อยู่ก็มีมอแกนเป็นตัวแทนมาเล่าให้ฟัง ให้ข้อมูลเบื้องต้น และเราเองก็ต้องฟังตัวในหมู่บ้านมอแกนด้วยเพื่อได้รู้ได้เห็นของจริง วิถีชีวิตจริง ๆ เพื่อนำมาเขียนหลักสูตรแล้วนำมาบูรณาการเพื่อให้เขาอ่านออกเขียนได้ เช่น การร้องเพลงชาติ การร้องเพลงไทยและเด็กมอแกนมีลักษณะพิเศษคือชอบวาดรูป”

(ผอ.กศน.พังงา / 24 ธันวาคม 2553)

“จำเป็นมาก เพราะเขาเหล่านี้ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้เนื่องจากขาดโอกาสทั้งในด้านสิทธิ ความเสมอภาค ควรช่วยให้เขาสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ในระยะยาวไม่ใช่ด้วยการให้หรือแจกสิ่งของเครื่องใช้ ใช้แล้วหมดไป”

(ศจ.คุระบุรี / 24 ธันวาคม 2553)

“จำเป็นต้องถามความต้องการในชีวิตประจำวันของเขาว่าสิ่งที่เขาอยากเรียนรู้คืออะไรแล้วจึงจัดให้ตามความต้องการ เช่นการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านสุขอนามัย”

(สาธารณสุขอำเภอคุระบุรี / 29 ธันวาคม 2553)

“จำเป็นมากเพราะถ้าเราอยากให้เขาอยากรู้เราก็ต้องให้เขาในสิ่งที่เขาอยากรู้ ถึงจะได้ผล”

(หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ / 27 ธันวาคม 2553)

“จำเป็นมาก จะได้จัดให้ตรงตามความต้องการ”

(ผู้อำนวยการกองการศึกษา อบจ.พังงา /24 ธันวาคม 2553)

“จำเป็น จะได้จัดแบบที่เราอยากได้”

(ผู้นำหมู่บ้านมอแกน / 26 ธันวาคม 2553)

“จำเป็น แต่ที่เป็นอยู่เราก็ดูความเป็นอยู่ของพวกเขาและนำมาปรับในการให้ความรู้เด็กบางเนื้อหา”

(นายชนะ แก้วกุดัง / 26 ธันวาคม 2553)

“จำเป็น จะได้ตรงกับวิถีชีวิตของพวกเขา ทำให้การเรียนรู้ง่ายขึ้น

(นายธีรยุทธ ตาหลิ / 26 ธันวาคม 2553)

6. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตของชาวมอแกน

จากการสัมภาษณ์พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้รับผิดชอบโดยตรง มีสาเหตุเนื่องมาจาก นโยบายการจัดการศึกษาไม่ชัดเจน ขาดการประสานงานและการให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาให้แก่ชาวมอแกน ส่วนใหญ่เป็นเพียงดูแลในส่วนที่ตนเกี่ยวข้องบ้างเล็กน้อยที่ไม่ใช่การจัดการศึกษาโดยตรง มีเพียงหน่วยงานเดียวที่รับผิดชอบโดยตรงคือ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอกระบุรี รับผิดชอบทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของชาวมอแกนในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ ซึ่งมีรายละเอียดการให้สัมภาษณ์ดังนี้

“ไม่ได้รับผิดชอบโดยตรง เป็นเพียงการสนับสนุนบางเรื่องแต่ใช้งบประมาณส่วนตัว เช่น ประเพณีทำบุญเดือนสิบ ช่วยเหลือข้าวสารอาหารแห้ง เพราะไม่ทราบว่ามีนโยบายคืออะไร ไม่ชัดเจน ไม่มีการประสานงาน”

(กำนันตำบลเกาะพระทอง /25 ธันวาคม 2553)

“ในขณะนี้ไม่ได้รับผิดชอบโดยตรง เป็นเพียงการสนับสนุนบางเรื่อง เช่น อาหารกลางวัน สำหรับนักเรียนมอแกน ไม่เคยมีหน่วยงานใดประสานมา”

(นายก อบต.กระบุรี/ 25 ธันวาคม 2553)

“ไม่ได้รับผิดชอบโดยตรง เป็นเพียงดูแลในเรื่องอื่น ๆ เช่น การสำรวจสำมะโนประชากร จัดทำทะเบียนบอกลูกหลาน ในขณะนี้บางส่วนมีบัตรประชาชน มีเลข 13 หลัก อีกส่วนหนึ่งซึ่งมากกว่าครึ่งยังไม่มี มีเพียงบัตรขาว (บัตรบุคคลไม่มีสถานะตามมติ ค.ร.ม.) แสดงสถานะเท่านั้นซึ่งยังพิสูจน์ไม่ได้ว่ามีสัญชาติใด นอกจากเด็กที่เกิดใหม่ถ้าพ่อแม่มีบัตรประชาชนแล้วลูกก็จะได้ด้วย”

(ปลัดอำเภอกระบุรี / 29 ธันวาคม 2553)

“รับผิดชอบโดยตรง สนับสนุนงบประมาณโดยตรงในทุกเรื่อง เช่น อาหารกลางวัน เงินเดือน และสวัสดิการครู มีงบประมาณแต่มีปัญหาเรื่องการเดินทางไปสนับสนุน เช่น การขนส่งอาหารกลางวัน เนื่องจากลมมรสุมในบางฤดู เป็นการบูรณาการการศึกษาและวิถีการดำเนินชีวิตของชาวมอแกน

เพราะไม่อยากให้วัฒนธรรมบนพื้นราบเข้าไปกลืนวัฒนธรรมของชาวมอแกน ซึ่งเป็นการจัดเพื่อให้ชาวมอแกนสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้ จัดเป็นหลักสูตรระยะสั้น เช่นทำน้ายาล้างจาน การเกษตร จัดเป็นหลักสูตรเฉพาะ โดยมีครูเป็นตัวแทนเนื่องจากมอแกนจะเชื่อครูซึ่งอยู่บนเกาะกับพวกเขามาก และครูอาสาที่จะรู้ธรรมชาติของมอแกน ได้คิดว่าเจ้าหน้าที่ที่ลงไป และรับผิดชอบศูนย์การเรียนรู้มอแกน โดยการจัดครูอาสาลงไปสอน 2 คน โดยบรรจุเป็นพนักงานราชการ มีสวัสดิการทุกอย่าง มีการประเมิน 4 ปีต่อ 1 ครั้ง แต่ก็ผ่านการประเมินเนื่องจาก หากครูที่มีจิตอาสาอย่างมากเนื่องจากเป็นพื้นที่กันดารมาก “

(ผอ.กศน.กระบี่ / 25 ธันวาคม 2553)

“ไม่ได้รับผิดชอบโดยตรง”

(ผอ.กศน.พังงา / 24 ธันวาคม 2553)

“ไม่ได้รับผิดชอบโดยตรง ไม่ได้ดูแลเลยด้วยความเป็นจริงแล้ว อบจ. มีงบมากมายในแต่ละปี จัดประเพณีกินเจ สนับสนุนปีละหลายล้านเพราะเป็นภาพลักษณ์ เป็นฐานเสียงทางการเมือง แต่ชาวมอแกนไม่มีส่วนได้เสียเนื่องจากพวกเขาเหล่านี้ มีสิทธิเลือกตั้งน้อยมาก บ้างก็ไม่ไปใช้สิทธิใช้เสียง บ้างก็ไม่มีสิทธิเนื่องจากไม่มีบัตรประชาชน ถ้า อบจ. จริงจังกับเรื่องนี้ โดยการให้ความสำคัญดูแลก็จะเป็นการประชาสัมพันธ์ไปในตัวเนื่องจาก จุดเด่นของจังหวัดพังงา โดยเฉพาะสถานที่ท่องเที่ยว คือ หมู่เกาะสุรินทร์ ก็จะทำให้ความเป็นอยู่ของชาวมอแกนดีขึ้น คุณภาพชีวิตดีขึ้น”

(สจ.กระบี่ / 24 ธันวาคม 2553)

“ไม่ได้รับผิดชอบโดยตรง เป็นเพียงการสนับสนุนในเรื่องการให้ความรู้เรื่องสุขภาพ

- การดูแลเรื่องคุณภาพชีวิต
- ให้ความรู้เรื่องสุขภาพ
- การทำคลอดที่ถูกต้องวิธี โดยหมอตำแย จำนวน 4 คน
- การปลูกผักสวนครัวเพื่อเสริมเป็นวิตามิน
- การใช้ส้วม
- การประกวดบ้าน
- ให้ความรู้เรื่องโทษของการดื่มเหล้า
- ให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์
- ให้อาหารเสริม นม ไข่
- ลงไปจัดกิจกรรมที่โรงเรียนให้แก่นักเรียน
- ช่วยเรื่องภาวะโภชนาการในนักเรียนโดยมีการเก็บข้อมูลดังนี้

หมายเหตุ อายุเด็กไม่ทราบแน่นอนเนื่องจากไม่มีสูติบัตร แต่จะได้จากทันตแพทย์ที่ลงพื้นที่ด้วย ดูจากรากฟันของเด็กแล้วมาคำนวณหาอายุ”

(สาธารณสุขอำเภอกระบี่ / 29 ธันวาคม 2553)

“ไม่รับผิดชอบโดยตรง แต่ดูแลให้เจ้าหน้าที่ไปให้ความรู้ในบางเรื่องที่เกี่ยวข้อง”

(หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ / 27 ธันวาคม 2553)

“ไม่รับผิดชอบโดยตรง”

(ผู้อำนวยการกองการศึกษา อบจ.พังงา / 24 ธันวาคม 2553)

“ในฐานะผู้นำหมู่บ้านดูแลอยู่บ้าง”

(ผู้นำหมู่บ้านมอแกน / 26 ธันวาคม 2553)

“รับผิดชอบโดยตรงเพราะเป็นครูอาสา รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนนักเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมอแกน”

(นายชนะ แก้วกุดัง / 26 ธันวาคม 2553)

“รับผิดชอบโดยตรงเพราะเป็นครูอาสาในศูนย์นี้”

(นายธีรยุทธ ตาหลิ / 26 ธันวาคม 2553)

7. การมีส่วนร่วมของภาครัฐและเอกชนในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตของชาวมอแกน

จากการสัมภาษณ์พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าทั้งภาครัฐและเอกชนควรร่วมมือกันในการจัดการศึกษาให้แก่ชาวมอแกน ภาครัฐควรมีนโยบายให้ชัดเจน มีการประสานงานที่ชัดเจน โดยเฉพาะในเรื่องงบประมาณที่เหมาะสมเนื่องจากเป็นพื้นที่พิเศษ มีกรอบและภาระงานชัดเจน มีการตั้งคณะทำงาน มีการร่วมประชุมวางแผน ปฏิบัติการร่วมกันตลอดจนประเมินผลร่วมกันเพื่อปรับปรุงและพัฒนา ซึ่งมีรายละเอียดการให้สัมภาษณ์ดังนี้

“ควรสนับสนุนและส่งเสริมด้านงบประมาณในการจัดการศึกษา และควรสนับสนุนด้านบุคลากร”

(กำนันตำบลเกาะพระทอง / 25 ธันวาคม 2553)

“รัฐควรสนับสนุนในเรื่องงบประมาณ สนับสนุนด้านอาชีพ ส่วนเอกชนก็แล้วแต่นโยบายขององค์กร”

(นายก อบต.คุระบุรี / 25 ธันวาคม 2553)

“ในส่วนตัวผมคิดว่ารัฐควรสนับสนุนด้านงบประมาณ ส่วนเอกชนก็น่าจะตามความศรัทธา”

(ปลัดอำเภอคุระบุรี / 29 ธันวาคม 2553)

“ควรสนับสนุนงบประมาณ เพราะเป็นพื้นที่พิเศษ โดยเฉพาะค่าเดินทาง ยานพาหนะในการเดินทาง งบประมาณในการขนส่ง”

(ผอ.กศน.คุระบุรี / 25 ธันวาคม 2553)

“ขณะนี้ก็มีหลายฝ่ายให้การสนับสนุนอยู่ทั้งภาครัฐและเอกชน”

(ผอ.กศน.พังงา / 24 ธันวาคม 2553)

“ควรสนับสนุนงบประมาณตั้งแต่รัฐบาลลงมาถึงท้องถิ่น”

(ศจ.สุระบุรี / 24 ธันวาคม 2553)

“เท่าที่ทราบตอนนี้มีหลายองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมด้วยช่วยกันอยู่แล้วแต่ควรจะชัดเจนเป็นระบบมากกว่านี้”

(สาธารณสุขอำเภอสุระบุรี / 29 ธันวาคม 2553)

“ทั้งภาครัฐและเอกชนต้องเข้ามามีส่วนร่วม ร่วมด้วยช่วยกัน ตั้งแต่วางแผนร่วมกัน จัดสรรงบประมาณและลงมาปฏิบัติด้วยกัน”

(หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ / 27 ธันวาคม 2553)

“รัฐควรสนับสนุนงบประมาณในส่วนของพัฒนาหมู่บ้านชาวมอแกน ปรับปรุงการจัดการศึกษา เอกชนที่มีกำลังพอก็ควรเข้ามามีส่วนร่วมด้วย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตชาวมอแกนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

(ผู้อำนวยการกองการศึกษา อบจ.พังงา / 24 ธันวาคม 2553)

“รัฐบาลควรมาดูแลเราให้มากกว่านี้ ตอนนี้มีแต่คนธรรมดามาบริจาคสิ่งของให้ เอานั่นเอานี้มาให้ แต่ไม่เห็นทางราชการสักเท่าไร”

(ผู้นำหมู่บ้านมอแกน / 26 ธันวาคม 2553)

“รัฐบาลควรจัดงบประมาณสนับสนุนทางการจัดการศึกษาให้มากกว่านี้ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เด็กอ่านออกเขียนได้เหมือนเด็กบนพื้นราบ ควรดูแลเรื่องสวัสดิการครูอาสา จัดให้ครูอาสาอบรมและศึกษาต่อเพื่อจะได้นำความรู้มาสอนเด็ก เพราะ ครูอาสาไม่ได้จบสายครูมา”

(นายชนะ แก้วกุดัง / 26 ธันวาคม 2553)

“รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณให้ กศน.เต็มทีกว่านี้ จะได้ทำงานคล่องตัวขึ้น อย่างเช่นจัดสรรเรือเร็วเพื่อสะดวกในการเดินทางระหว่างศูนย์การเรียนกับหน่วยงานบนฝั่ง สะดวกในเรื่องการขนถ่ายอาหารกลางวันเด็กและของใช้จำเป็นสำหรับการจัดการเรียนการสอน”

(นายธีรยุทธ ตาหลี / 26 ธันวาคม 2553)

8. รูปแบบการบริหารจัดการในรูปแบบของคณะกรรมการ ในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตของชาวมอแกน

จากการสัมภาษณ์พบว่า ควรอยู่ในรูปของคณะกรรมการ โดยต้องประกอบด้วยจากหลายภาคส่วน ทั้งหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน บุคลากรควรมาจากหลายสาขาอาชีพและควรเป็นบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องมอแกน ซึ่งมีรายละเอียดการให้สัมภาษณ์ดังนี้

“ควรต้องดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการ โดยมีการร่วมมือจากหลายภาคส่วนคัดเลือกบุคคลจากหลายฝ่ายและต้องมีคุณลักษณะบางประการดังต่อไปนี้”

- มีความรู้เรื่องมอแกนเป็นอย่างดี
- มีจิตสาธารณะ

- มีความตั้งใจ
- มีความรู้เรื่องการจัดการศึกษา
- เป็นคนในพื้นที่

(กำนันตำบลเกาะพระทอง / 25 ธันวาคม 2553)

“ควรจัดในรูปแบบกลุ่ม

การเรียนควรเป็นระยะสั้น ๆ อาจจะ 3 เดือนหรือ 6 เดือน

ควรจัดเป็นเรื่อง ๆ (เฉพาะเรื่อง)

ควรมีการประเมินผลด้วยว่าพวกเขามีความรู้แค่ไหน”

(นายก อบต.คุระบุรี / 25 ธันวาคม 2553)

“ควรต้องดำเนินการในรูปของคณะกรรมการเฉพาะกิจ ต้องมีผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านภูมิประเทศ ด้านสังคมวิทยา มานุษยวิทยา และด้านภาษา โดยมีการร่วมมือจากหลายภาคส่วนคัดเลือกบุคคลจากหลายฝ่ายแต่ควรให้ กศน. เป็นหลัก ท้องถิ่น อบต. (แต่มีงบประมาณค่อนข้างน้อยเนื่องจากยกฐานะได้ ด้วยเงื่อนไขพิเศษ เป็นเกาะ รายได้ไม่ถึงเกณฑ์) อบจ. ,มหาดไทย (ฝ่ายปกครอง) นาวิกโยธิน จากฐานทัพเรือทัพละมู อุทยานแห่งชาติเจ้าของพื้นที่”

(ปลัดอำเภอคุระบุรี / 29 ธันวาคม 2553)

“ในขณะนี้มีการรวมชุดใหญ่ซึ่งอิงจากของ กศน. ครอบคลุมทั้งระบบจริงแล้วควรต้องดำเนินการในรูปของคณะกรรมการเฉพาะกิจ โดยมีการร่วมมือจากหลายภาคส่วนคัดเลือกบุคคลจากหลายฝ่าย”

(ผอ.กศน.คุระบุรี / 25 ธันวาคม 2553)

“ควรต้องดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ โดยมีการร่วมมือจากหลายภาคส่วนคัดเลือกบุคคลจากหลายฝ่าย ในขณะนี้ก็มีหลายฝ่ายเช่นสำนักพระราชวัง มูลนิธิชัยพัฒนา เจ้าหน้าที่ในกรมเจ้าหน้าที่ กศน.ที่เกี่ยวข้องในระดับอำเภอ ระดับจังหวัดและระดับภาค”

(ผอ.กศน.พังงา / 24 ธันวาคม 2553)

“ควรต้องดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ โดยมีการร่วมมือจากหลายภาคส่วนคัดเลือกบุคคลจากหลายฝ่าย”

(ศจ.คุระบุรี / 24 ธันวาคม 2553)

“ควรต้องดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ โดยมีการร่วมมือจากหลายภาคส่วนคัดเลือกบุคคลจากหลายฝ่าย ควร Focus Group ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อระดมความคิดและได้ช่วยเหลือชาวมอแกนได้อย่างเต็มที่”

(สาธารณสุขอำเภอคุระบุรี / 29 ธันวาคม 2553)

“ควรต้องอยู่ในรูปคณะกรรมการ จะได้ระดมสรรพกำลังกันในหลาย ๆ ด้าน โดยเอามาจากหน่วยงานของรัฐและเอกชนหลายหน่วยงาน”

(หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ / 27 ธันวาคม 2553)

“ควรอยู่ในรูปคณะกรรมการจากหลายภาคส่วน กศน./ สพฐ./ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ”

(ผู้อำนวยการกองการศึกษา อบจ.พังงา / 24 ธันวาคม 2553)

“น่าจะมีกรรมการหลายคน”

(ผู้นำหมู่บ้านมอแกน / 26 ธันวาคม 2553)

“ควรมีคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยบุคคลจากหลายฝ่ายที่มีความรู้เรื่องการจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพชีวิตชนกลุ่มน้อย จะได้ช่วยกัน”

(นายชนะ แก้วกุดัง / 26 ธันวาคม 2553)

“ควรจะมีคณะกรรมการซึ่งช่วยกันหลายหน่วยงาน หลายฝ่าย ช่วยกันคิด ช่วยกันหางบประมาณมาพัฒนาชุมชนชาวมอแกน”

(นายธีรยุทธ ดาหลี่ / 26 ธันวาคม 2553)

9. วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของชาวมอแกนจะมีส่วนในการส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อการจัดการศึกษาตลอดชีวิต

จากการสัมภาษณ์พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าวิถีชีวิต ความเป็นอยู่จะเป็นปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะด้านภาษา เนื่องจากชาวมอแกนโดยพื้นเพเดิมเป็นชนเผ่า และมีภาษาที่ใช้เป็นภาษาของตนเอง มีเพียงภาษาพูดไม่มีภาษาเขียน โดยนิสัยค่อนข้างรักอิสระ และไม่ชอบรับอะไรง่าย ๆ ประกอบกับวิถีชีวิตที่ต้องทำมาหากินในแต่ละวันซึ่งมีอาชีพประมงเป็นหลัก ทำให้ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาหาความรู้ มีเพียงหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก คือ บุคลากรของ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเท่านั้นที่เห็นว่าไม่เป็นอุปสรรค เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนยังคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์เดิมแต่บูรณาการให้เข้ากับเรื่องที่สอน ซึ่งมีรายละเอียดการให้สัมภาษณ์ดังนี้

“ค่อนข้างเป็นอุปสรรค เนื่องจากชาวมอแกนต้องประกอบอาชีพทำมาหากินเลี้ยงตนเองจะไม่ค่อยเห็นความสำคัญของการศึกษา”

(กำนันตำบลเกาะพระทอง / 25 ธันวาคม 2553)

“ค่อนข้างเป็นอุปสรรค เนื่องจากชาวมอแกนไม่ค่อยยอมรับอะไรง่าย ๆ ต้องโน้มน้าวให้เห็นถึงส่วนดีเกิดประโยชน์กับพวกเขาถ้าพวกเขาเริ่มและส่วนเสียที่จะเกิดขึ้นถ้าเขาไม่ยอมรับ คนที่จะโน้มน้าวก็จะเป็นกำนันในตำบลที่พวกเขาอยู่”

(นายก อบต.คุระบุรี / 25 ธันวาคม 2553)

“ไม่น่าจะเป็นอุปสรรค ก็เหมือนกับชนกลุ่มน้อยอื่น ๆ”

(ปลัดอำเภอกระบุรี / 29 ธันวาคม 2553)

“ไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ ประมาณ 70-80 % ยังรักษาวิถีชีวิตเดิมอยู่ มีมอแกนบางส่วนที่
รับวัฒนธรรมบนพื้นราบไปบ้างแต่ก็ไม่เป็นปัญหา”

(ผอ.กศน.กระบุรี / 25 ธันวาคม 2553)

“ไม่เป็นอุปสรรคเลยแม้แต่น้อย เด็กชาวมอแกนอยากเรียนรู้มาก มีความผูกพันกับครูอาสา
เด็กอยากออกไปแผ่นดินใหญ่อยากไปเที่ยวอยากไปรู้อยากไปเห็นโลกที่ไม่ใช่หมู่บ้านกะสุรินทร์”

(ผอ.กศน.พังงา / 24 ธันวาคม 2553)

“ค่อนข้างเป็นอุปสรรค เนื่องจากชาวมอแกนต้องประกอบอาชีพทำมาหากินเลี้ยงตนเองจะไม่
ค่อยเห็นความสำคัญของการศึกษา”

(สจ.กระบุรี / 24 ธันวาคม 2553)

“ค่อนข้างเป็นอุปสรรค เนื่องจากชาวมอแกนมีพื้นฐานทางภาษาไม่ดี ใช้ภาษาเป็นของตนเองมี
ภาษาพูดไม่มีภาษาเขียนเด็กมีไอคิวต่ำกว่าเด็กบนพื้นราบ มีพัฒนาการช้ากว่าแต่เด็กมีไอคิวสูงกว่าเด็กพื้น
ราบ”

(สาธารณสุขอำเภอกระบุรี / 29 ธันวาคม 2553)

“ค่อนข้างเป็นอุปสรรค เพราะไม่ค่อยอยากจะเรียนรู้อะไรสักเท่าไร บางครั้งก็รู้แต่ไม่ปฏิบัติ”

(หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ / 27 ธันวาคม 2553)

“ถ้าจะเป็นอุปสรรคก็น่าจะเป็นภาษาอย่างเดียวซึ่งคงต้องค่อยเป็นค่อยไป”

(ผู้อำนวยการกองการศึกษา อบจ.พังงา / 24 ธันวาคม 2553)

“ไม่เป็นอุปสรรค”

(ผู้นำหมู่บ้านมอแกน / 26 ธันวาคม 2553)

“ก็มีบ้าง บางทีก็ไม่ได้มาโรงเรียนหลาย ๆ วัน เนื่องจากอพยพตามผู้ปกครองไปเกาะอื่นทำให้
การเรียนไม่ต่อเนื่อง”

(นายชนะ แก้วกุดัง / 26 ธันวาคม 2553)

“ไม่เป็นปัญหา เราพยายามใช้หลาย ๆ วิธี เพราะเราฝังตัวอยู่ในหมู่บ้านชาวบ้านค่อนข้างให้
ความศรัทธา”

(นายธีรยุทธ ตาหลิ / 26 ธันวาคม 2553)

10. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับชาวมอแกนในปัจจุบัน

จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่คิดว่าปัญหาเกิดจากการไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา ปัญหาเรื่องปากท้องเด็กขาดสารอาหาร เรื่องการทำมาหากิน การมีที่ดินทำกินและการได้รับสิทธิประโยชน์จากการเป็นคนไทย การมีสัญชาติไทย เรียนไปก็ไม่สามารถศึกษาต่อได้ เนื่องจากไม่มีเลขประจำตัวประชาชน ทางศูนย์การเรียนรู้ชุมชนไม่สามารถออกหลักฐานการจบการศึกษาให้ได้ แต่ในส่วนของผู้รับผิดชอบโดยตรงคิดว่าไม่มีปัญหาอื่น นอกจากด้านงบประมาณซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ งบประมาณในการบริหารจัดการน้อยเกินไป เช่น ค่าเดินทาง ค่าขนส่ง รัฐควรสนับสนุน เรือเร็วให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อสะดวกในการเดินทางไปตรวจเยี่ยม ขนส่งอุปกรณ์การเรียน การสอนและอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนชาวมอแกน ซึ่งมีรายละเอียดการให้สัมภาษณ์ดังนี้

“เด็กมอแกนอาจจะได้รับการศึกษาในส่วนที่ สำนักงานการศึกษานอกระบบจัดให้ แต่ส่วนผู้ใหญ่ควรจะจัดอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งผู้ใหญ่ชาวมอแกนเรียนรู้ได้ยาก เขาคิดว่าไม่จำเป็น ไม่ต้องเรียนรู้ก็ได้ เขาเวลาไปค้ำน้ำหาปลาหาหอยมาขายดีกว่า ซึ่งอุทยานก็เปิดไฟเขียวเนื่องจาก จะต้องมียาหารไว้รองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งก็จะให้มอแกนทำประมงได้ในระยะรัศมีรอบเกาะได้ ซึ่งทำให้ชาวมอแกนมีรายได้”

(ก้านันตาบลเกาะพระทอง / 25 ธันวาคม 2553)

“ชาวมอแกนคิดว่าตนเองเป็นสินค้าของอุทยานแห่งชาติเพราะว่า ทัวร์จะจัดโปรแกรมไปดูวิถีชีวิตมอแกน ถ้าอยู่กับนักท่องเที่ยวแล้วได้ค่าทิป ได้เงินใช้ ซื้อสุรา เล่นการพนัน พวกเขายังเข้าใจอะไรก่อนข้างยาก เช่น การที่อุทยานมีกล้องให้นักท่องเที่ยวบริจาคเงินให้มอแกน แต่ชาวมอแกนบอกว่าเขาไม่เคยได้รับเงินจำนวนนั้น ซึ่งอันที่จริงแล้วทางอุทยานก็คงไปซื้ออะไรที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น ข้าวสารไปแจก แต่มอแกนไม่ได้รับเป็นเงินไปใช้ ชาวมอแกนฉลาดมากขึ้น เจ้าหน้าที่หรือผู้ใหญ่ไปเยี่ยมจะฟ้องว่า หน่วยงานไม่ไปดูแล มีแต่มาถ่ายรูป ๆ เท่านั้น เมื่อมีหมายกำหนดการออกมาว่าจะมีเจ้าหน้าที่มาดูแล หน่วยงานต้องดูแลหัวหน้าเผ่า คือ ซาลามะดี ๆ มิเช่นนั้นเขาก็จะฟ้อง แต่เจ้าหน้าที่มาฟังแล้วก็ทรงยิ้มเพราะทรงทราบว่าไม่จริง เด็กมอแกนอาจจะได้รับการศึกษาในส่วนที่สำนักงานการศึกษานอกระบบจัดให้ แต่ส่วนผู้ใหญ่ควรจะจัดอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งผู้ใหญ่ชาวมอแกนเรียนรู้ได้ยาก เขาคิดว่าไม่จำเป็น ไม่ต้องเรียนรู้ก็ได้ เขาเวลาไปค้ำน้ำหาปลาหาหอยมาขายดีกว่า ซึ่งอุทยานก็เปิดไฟเขียวเนื่องจาก จะต้องมียาหารไว้รองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งก็จะให้มอแกนทำประมงได้ในระยะรัศมีรอบเกาะได้ ซึ่งทำให้ชาวมอแกนมีรายได้”

(นายก อบต.คุระบุรี / 25 ธันวาคม 2553)

“เด็กมอแกนมีปัญหาเรื่องสุขภาพ ขาดสารอาหารดังข้อมูลทำให้การเรียนรู้ไม่ค่อยดี”

(ปลัดอำเภอคุระบุรี / 29 ธันวาคม 2553)

“คิดว่าไม่เป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ค่อนข้างประสบความสำเร็จเนื่องจากคุณภาพชีวิตมอแกนดีขึ้น สื่อสารกับโลกภายนอกได้มากขึ้น ส่วนปัญหาเรื่องการออกเอกสารการจบหลักสูตรการเรียนรู้อาสาที่ออกไม่ได้ก็เพราะชาวมอแกนไม่มีสูติบัตร ไม่มีเลข 13 หลัก จริง กศน. เองน่าจะออกได้เลยด้วยซ้ำ ในช่วงแรก เราจัดการศึกษาสำหรับมอแกนผู้ไม่รู้หนังสือให้รู้หนังสือจึงไม่จำเป็นต้องออกหลักฐานการเรียน แต่ปัจจุบันเราสอนแบบศูนย์การเรียนรู้อุทยาน โดยแบ่งการเรียนรู้ออกเป็น 2 ระดับ คือ อนุบาลและประถม ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 แบ่งหลักสูตรออกเป็นกลุ่มสภาพ ซึ่งหมายถึงกลุ่มสาระการเรียนรู้นั่นเอง ส่วนใหญ่เนื้อหาจะเป็นการบูรณาการโดยใช้วิถีชีวิตมอแกนมาเป็นหลักมีอุปสรรคในเรื่องการเดินทาง คือ ไม่มีพาหนะเป็นของตนเอง เช่น เรือเร็ว ถ้าจะเดินทางไปเกาะก็ต้องเช่าเหมาเรือไปตามระเบียบของทางราชการ

(ผอ.กศน.คุระบุรี / 25 ธันวาคม 2553)

“จะอย่างไรให้เด็กได้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น จริงแล้วสมเด็จพระเทพ ท่านอยากให้เรียนจบถึงชั้น ม. 6 ที่นี้ โดยขยายขึ้นไปเรื่อย ๆ แต่จะต้องเป็นนอกระบบตลอดเพราะในระบบการลงทุนสูงมาก การศึกษาในระบบจะต้องมีโครงสร้างซึ่งไม่สามารถทำได้ ต้องมีสายบังคับบัญชา ความเป็นจริงแล้วพื้นที่ที่เป็นพื้นที่พิเศษ เป็นเกาะไม่สามารถจะหาใครลงไปอยู่แบบนั้นได้ ต้องใช้วิธีพิเศษ การศึกษานอกระบบจะคล่องตัวกว่า ยืดหยุ่นได้มากกว่า ครูเน้นเรื่องการคัดลายมือ เด็กกล้าแสดงออก ครูเป็นทุกอย่างของชาวมอแกน หลักสูตรของเขาเอาวิถีชีวิต วัฒนธรรมของมอแกนมาเป็นตัวตั้ง ผูกเป็นเรื่องราวเพื่อเราใจให้เขาอ่านออกเขียนได้

(ผอ.กศน.พังงา / 24 ธันวาคม 2553)

“ไม่มีที่ทำกิน ไม่มีอาชีพที่มั่นคง ทำให้ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษามากกว่าปากท้องของตนเอง รัฐควรจัดการศึกษาที่ส่งเสริมอาชีพด้วย”

(สจ.คุระบุรี / 24 ธันวาคม 2553)

“เด็กมอแกนมีปัญหาเรื่องสุขภาพ ขาดสารอาหารดังข้อมูลทำให้การเรียนรู้ไม่ค่อยดี”

(สาธารณสุขอำเภอคุระบุรี / 29 ธันวาคม 2553)

“ปัญหาสำหรับการจัดการเรียนให้ผู้ใหญ่ไม่ค่อยอยากจะเรียนรู้เพราะคิดว่าไม่รู้จะไปทำไม แต่เด็ก ๆ อาจจะยังอยากเรียน อยากเล่นในโรงเรียน อยากทำกิจกรรมที่ครูจัดให้”

(หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ / 27 ธันวาคม 2553)

“น่าจะเป็นปัญหาเรื่องของผู้ใหญ่ไม่ค่อยสนใจที่จะเรียนรู้ แต่เด็ก ๆ อาจจะไม่มีปัญหา

(ผู้อำนวยการกองการศึกษา อบจ.พังงา / 24 ธันวาคม 2553)

“ไม่รู้จะเรียนไปทำไม ต้องทำมาหากินให้เด็ก ๆ ไปเรียนบ้าง”

(ผู้นำหมู่บ้านมอแกน / 26 ธันวาคม 2553)

“สำหรับในระบบการเรียนที่ศูนย์การเรียน สำหรับเด็กมีปัญหาบ้างแต่ไม่มาก แต่ผู้ใหญ่ควรไม่มีใครอยากเรียนแล้ว”

(นายชนะ แก้วกุดัง / 26 ธันวาคม 2553)

“ไม่แน่ใจถ้าเป็นการศึกษาตลอดชีวิต แต่การจัดการเรียนรู้ในศูนย์ปัญหาน้อยมาก นอกจากเรื่องความลำบากและงบประมาณที่ได้รับเท่านั้น”

(นายธีรยุทธ ตาหลิ / 26 ธันวาคม 2553)

11. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับชาวมอแกนในสังคมพหุวัฒนธรรม

จากการสัมภาษณ์พบว่า ควรจัดนอกระบบการศึกษานอกโรงเรียน และควรเพิ่มเนื้อหาในเรื่องที่จำเป็นที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวมอแกน นอกจากนี้ยังเห็นว่าควรให้ท้องถิ่นเข้าไปรับผิดชอบในระดับอนุบาล ซึ่งมีรายละเอียดการให้สัมภาษณ์ดังนี้

“ควรจัดในรูปแบบกลุ่ม การเรียนควรเป็นหลักสูตรระยะสั้น ๆ ควรจัดช่วงหน้าร้อนเพราะชาวมอแกนว่างงาน ควรจัดอย่างต่อเนื่อง ควรเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำมาหากินและควรมีการติดตามผลด้วย”

(กำนันตำบลเกาะพระทอง / 25 ธันวาคม 2553)

“ควรจัดนอกระบบโรงเรียน เนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต”

(นายก อบต.คุระบุรี / 25 ธันวาคม 2553)

“ควรจัดนอกระบบโรงเรียน เนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต”

(ปลัดอำเภอคุระบุรี / 29 ธันวาคม 2553)

“ควรจัดในรูปแบบกลุ่ม การเรียนควรเป็นระยะสั้น ๆ ควรจัดช่วงหน้าร้อนเพราะชาวมอแกนว่างงาน ควรจัดอย่างต่อเนื่อง ควรเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำมาหากินและควรมีการติดตามผลด้วย”

(ผอ.กศน.คุระบุรี / 25 ธันวาคม 2553)

“ควรจัดการศึกษาในลักษณะพิเศษ ต้องมีกระบวนการที่แตกต่าง การศึกษานอกระบบจัดได้หลายรูปแบบเนื่องจากมีหลายกลุ่มผู้เรียน ครูผู้สอนจะเป็นผู้จัดการเรียนรู้ต้องยึดปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต สอนให้รู้จักวิถีคิด คิดเป็นต้องใช้จิตวิทยาในการสอน จิตวิทยาวัยรุ่น จิตวิทยาพัฒนาการ รู้ความแตกต่างระหว่างผู้เรียน”

(ผอ.กศน.พังงา / 24 ธันวาคม 2553)

“ควรมีศูนย์เด็กเล็ก (ระดับอนุบาล) โดยท้องถิ่นรับผิดชอบ รัฐควรจัดการศึกษาที่ส่งเสริมอาชีพสำหรับผู้หญิง ควรจัดในรูปแบบกลุ่ม การเรียนควรเป็นระยะสั้น ๆ เน้นเรื่องภาษาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ควรจัดช่วงหน้าร้อนเพราะชาวมอแกนว่างงาน ควรจัดอย่างต่อเนื่องควรเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำมาหากินควรมีการติดตามผลด้วย

(สจ.คุระบุรี / 24 ธันวาคม 2553)

“ควรจัดแบบไม่เน้นเนื้อหามากนัก เน้นการอ่านออก เขียนได้ และส่งเสริมวิชาศิลปะ”

(สาธารณสุขอำเภอกุระบุรี / 29 ธันวาคม 2553)

“ควรจัดให้มีหลักสูตรระยะสั้นส่งเสริมอาชีพสำหรับผู้ใหญ่ เพื่อจะได้เป็นรายได้”

(หัวหน้าอุทยานแห่งชาติห้วยเกาสุรินทร์ / 27 ธันวาคม 2553)

“ควรจัดการเรียนโดยอิงเนื้อหาในหลักสูตรของ สพฐ. ด้วย”

(ผู้อำนวยการกองการศึกษา อบจ.พังงา / 24 ธันวาคม 2553)

“จัดแบบนี้และดีแล้ว แต่สอนให้อ่านหนังสือออกให้มากกว่านี้”

(ผู้นำหมู่บ้านมอแกน / 26 ธันวาคม 2553)

“ควรจัดแบบศูนย์การเรียนรู้ชุมชน แต่ต้องปรับหลักสูตรและเนื้อหาให้อิงกับหลักสูตรแกนกลาง จัดทำหนังสือให้น่าสนใจ”

(นายชนะ แก้วกุดัง / 26 ธันวาคม 2553)

“ที่เป็นอยู่ก็ดีแล้ว แต่ก็ต้องปรับไปเรื่อย ๆ ตามสภาพที่เป็นอยู่ ตามสภาพของเด็กในแต่ละห้อง แต่ละคน”

(นายธีรยุทธ ดาหลี่ / 26 ธันวาคม 2553)

12. เนื้อหาที่ควรจัดเพิ่มเติมใน การจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับชาวมอแกนในสังคมพหุวัฒนธรรม

จากการสัมภาษณ์พบว่า เนื้อหาที่ควรจัดเพิ่มเติมควรจัดเป็นหลักสูตรระยะสั้น เกี่ยวกับการทำมาหากิน การทำอาชีพเสริม การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การท่องเที่ยว การบริการ การดูแลรักษาสุขภาพ การบิบบารนวด การใช้สมุนไพรเพื่อรักษาโรค การเกษตรเพื่อยังชีพ การเลี้ยงสัตว์น้ำ การทำเรือกำบังจำลอง การสานเสื่อ การรู้จักคุณค่าของธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งมีรายละเอียดการให้สัมภาษณ์ดังนี้

“เรื่องอาชีพระยะสั้น”

(ก้านันคำบลเกาะพระทอง / 25 ธันวาคม 2553)

“เรื่องสุขภาพอนามัยขั้นพื้นฐาน เช่นการหาหมอมือเจ็บไข้ได้ป่วย ไม่ใช่เสกน้ำมันดรัรักษา การบิบบารนวดเพื่อรักษาโรค เป็นต้น การวางแผนครอบครัว ซึ่งมอแกนจะมีครอบครัวเมื่ออายุเพียง 13-14 ปีเท่านั้น วิธีการดำรงชีวิต การวางแผนการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การปลูกพืชผักสวนครัว การเลี้ยงสัตว์เช่น ไก่ เป็นต้น

การรู้จักคุณค่าของธรรมชาติ เช่น ต้นไม้ หรือไม้ผล ซึ่งถ้าชาวมอแกนไปพบผลไม้กลางป่าหรือตรงไหนก็แล้วแต่ พวกเขา ก็จะโค่นทั้งต้นให้มีกินเดี๋ยวนั้นไม่ได้ดีกว่า วันต่อไปถ้าจะกินอีกจะต้องทำอย่างไร เช่น หมาก ลูกเนียง เป็นต้น”

(นายก อบต.กุระบุรี / 25 ธันวาคม 2553)

“ไม่ควรเป็นในระบบเนื่องจากกลุ่มประชากรมอแกนเป็นชนกลุ่มน้อยและมีประชากรน้อย เรื่องการดำเนินวิถีชีวิตในสังคมปัจจุบัน บางส่วนอาจจะมีเนื้อหาคล้าย ๆ แบบเรียนในหลักสูตรของ สพฐ. แต่ไม่เน้นหนักในเนื้อหาวิชาหลัก เช่นคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น การเมืองการปกครอง”
(ปลัดอำเภอคุระบุรี / 29 ธันวาคม 2553)

“เรื่องอาชีพพระยะสัน”

(ผอ.กสน.คุระบุรี / 25 ธันวาคม 2553)

“ภาษาอังกฤษ”

(ผอ.กสน.พังงา / 24 ธันวาคม 2553)

“เรื่องอาชีพพระยะสันสำหรับผู้หญิงเพราะเขาว่างงาน ผู้ชายเท่านั้นที่ทำงานหาเลี้ยงครอบครัว”

(สจ.คุระบุรี / 24 ธันวาคม 2553)

“เรื่องสุขอนามัย การดำเนินชีวิต การวางแผนครอบครัว โรคภัยไข้เจ็บและการดูแลสุขภาพตนเอง”

(สาธารณสุขอำเภอคุระบุรี / 29 ธันวาคม 2553)

“เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ ป่าชายเลน สัตว์น้ำ การท่องเที่ยวและการบริการ การสอนนักท่องเที่ยวดำน้ำทุบปะการัง”

(หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ / 27 ธันวาคม 2553)

“อาชีพพระยะสันหรือระยะยาวก็ได้แต่ต้องเป็นเรื่องที่เขาสนใจและต้องส่งเสริมอย่างจริงจังจะได้เป็นรูปธรรมมากขึ้น”

(ผู้อำนวยการกองการศึกษา อบจ.พังงา / 24 ธันวาคม 2553)

“การเกษตร การเลี้ยงสัตว์น้ำ การทำเรือกำบังขาย การทำเสื่อขาย”

(ผู้นำหมู่บ้านมอแกน / 26 ธันวาคม 2553)

“ภาษาอังกฤษ ควรค้นหานักท่องเที่ยวที่มีจิตอาสาเข้ามาสอนภาษาอังกฤษโดยไม่มีค่าใช้จ่าย นักเรียนจะได้เรียนจากเจ้าของภาษา บางทีผู้ปกครองอาจจะอยากเรียนด้วยก็ได้ เด็ก ๆ จะได้ใช้ประกอบอาชีพหรือดูแลนักท่องเที่ยวได้”

(นายชนะ แก้วกุดัง / 26 ธันวาคม 2553)

“การเกษตร มอแกนจะได้ปลูกพืชสวนครัวกินเองไม่ต้องมาเก็บของนักเรียนซึ่งปลูกไว้เป็นอาหารกลางวัน อาชีพที่เป็นหลักสูตรพระยะสันแต่ต้องเป็นหลักสูตรที่สามารถเรียนรู้และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของพวกเขาได้”

(นายธีรยุทธ ตาหลิ / 26 ธันวาคม 2553)

13. ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับชาวมอแกนในสังคมพหุวัฒนธรรม

จากการสัมภาษณ์พบว่า การจัดการศึกษาให้แก่ชาวมอแกนควรมีวิถีชีวิตซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของพวกเขาไม่ว่าจะเป็น ความเป็นอยู่ ความเชื่อ การแต่งกาย และพิธีกรรมต่างๆ แต่ปรับเปลี่ยน เพิ่มเติมบางเรื่องที่มีความจำเป็นในการดำรงชีวิตของพวกเขาในสังคมพหุวัฒนธรรม เช่น ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การบริการ การท่องเที่ยว การเป็นมัคคุเทศก์ การดำเนินอย่างปลอดภัย เป็นต้น ซึ่งมีรายละเอียดการให้สัมภาษณ์ดังนี้

“ควรมีการสอนเสริมภาษาอังกฤษ เด็กมอแกนอาจจะเรียนรู้อยู่แล้วในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมอแกน แต่ควรจัดสำหรับผู้ใหญ่ เพื่อให้มีความรู้ด้านภาษา สามารถพูดคุยกับนักท่องเที่ยวได้ เน้นการพูดการฟัง ไม่ต้องเขียนเป็นเพราะมีฉะนั้นจะเป็นเรื่องยาก ถ้าเข่าเก่งมากไปจะเป็นอะไรที่นักท่องเที่ยวไม่อยากไปดู เขาต้องดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของพวกเขา เช่น การแต่งกาย ภาษา วิถีชีวิตและพิธีกรรมต่างๆ”

(กำนันตำบลเกาะพระทอง / 25 ธันวาคม 2553)

“ควรมีการสอนเสริมภาษาอังกฤษ

(นายก อบต.คุระบุรี / 25 ธันวาคม 2553)

“ควรมีการจัดแบบเรียนร่วม คือ แบบไม่จำกัดอายุ แล้วค่อยแยกเป็นระดับความรู้ทีหลัง”

(ปลัดอำเภอคุระบุรี / 29 ธันวาคม 2553)

“ควรมีหลักสูตรที่ชัดเจนกว่านี้ ควรมีหน่วยงานรับผิดชอบเฉพาะมอแกนโดยตรง มีผู้เชี่ยวชาญเรื่องมอแกนโดยเฉพาะเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแล มีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เข้าร่วมด้วยในการจัดการศึกษา มีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบ (ครูอาสา) ในทุก ๆ ด้านและควรจัดสรรยานพาหนะ (เรือเร็ว) เพื่อสะดวกในการเดินทาง”

(ผอ.กศน.คุระบุรี / 25 ธันวาคม 2553)

“ด้านสื่อการสอนสำหรับเด็กมอแกน ตอนนี้เป็นจัดการเรียนการสอนแบบทั่วไป เนื่องจากยังขาดสื่อการสอนที่หลากหลาย ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้สื่อ พัฒนาครูผู้สอนด้านสื่อการสอน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การจัดการเรียนการสอนด้านภาษาอังกฤษ เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยว เด็กมอแกนเรียนภาษาอังกฤษแบบกระต่อนกระแท่นเนื่องจากครูก็ไม่มีความรู้มากนัก ประกอบกับไม่ได้จบการศึกษาในวิชาชีพครู เป็นเพราะมีจิตอาสา การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ครูจะเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกเด็กสามารถเรียนรู้ได้เอง และอาจจะประชาสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวให้เขาเข้ามาช่วยสอนภาษาให้แก่เด็ก อาจจะรับมาเป็นคู่ให้เขาอยู่ฟรีกินฟรีเขาฝังตัวอยู่ที่นั่นตอนหน้าท่องเที่ยว เด็กจะได้อะไรอีกมากมายจากเจ้าของภาษา หรือจะเป็นการจ้างก็ได้เพราะเรามีงบประมาณและมีเอกชนและหน่วยงานสนับสนุน อยู่ที่ว่ามีหน่วยงานไหนรับผิดชอบเรื่องนี้โดยตรง เรื่องรaketัพทภาษามอแกน ถ้าถอดได้ การเรียนการสอนจะง่ายขึ้น คล้ายกับ คนเผ่าอื่น คือนำมาเทียบคำ”

(ผอ.กศน.พังงา / 24 ธันวาคม 2553)

“ควรมีการสอนเสริมภาษาอังกฤษ ควรจัดสำหรับผู้ใหญ่ เพื่อให้มีความรู้ด้านภาษา สามารถพูดคุยกับนักท่องเที่ยวได้ เน้นการพูดการฟัง ไม่ต้องเขียนเป็นเพราะมีฉะนั้นจะเป็นเรื่องยาก และจัดศูนย์วัฒนธรรมชาวมอแกนไว้ในหมู่บ้านเพื่อดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของพวกเขา เช่น การแต่งกาย ภาษา วิถีชีวิต และพิธีกรรมต่าง ๆ”

(สจ.คุระบุรี / 24 ธันวาคม 2553)

“ควรมีการสอนเสริมภาษาอังกฤษ เด็กมอแกนอาจจะเรียนรู้อยู่แล้วในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมอแกน แต่ควรจัดสำหรับผู้ใหญ่ เพื่อให้มีความรู้ด้านภาษา สามารถพูดคุยกับนักท่องเที่ยวได้ เน้นการพูดการฟัง ไม่ต้องเขียนเป็นเพราะมีฉะนั้นจะเป็นเรื่องยาก ถ้าเขาเก่งมากไปจะเป็นอะไรที่นักท่องเที่ยวไม่ยอมไปดู เขาต้องดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของพวกเขา เช่น การแต่งกาย ภาษา วิถีชีวิต และพิธีกรรมต่าง ๆ”

(สาธารณสุขอำเภอคุระบุรี / 29 ธันวาคม 2553)

“การสอนภาษาอังกฤษควบคู่ไปกับภาษาไทย การดำเนินอย่างปลอดภัย หลักสูตรมัคคุเทศก์เพื่อคู่นักท่องเที่ยวและเป็นรายได้เสริมด้วย”

(หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ / 27 ธันวาคม 2553)

“การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร”

(ผู้อำนวยการกองการศึกษา อบจ.พังงา / 24 ธันวาคม 2553)

“อะไรก็ได้”

(ผู้นำหมู่บ้านมอแกน / 26 ธันวาคม 2553)

“ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร คอมพิวเตอร์”

(นายชนะ แก้วกุดัง / 26 ธันวาคม 2553)

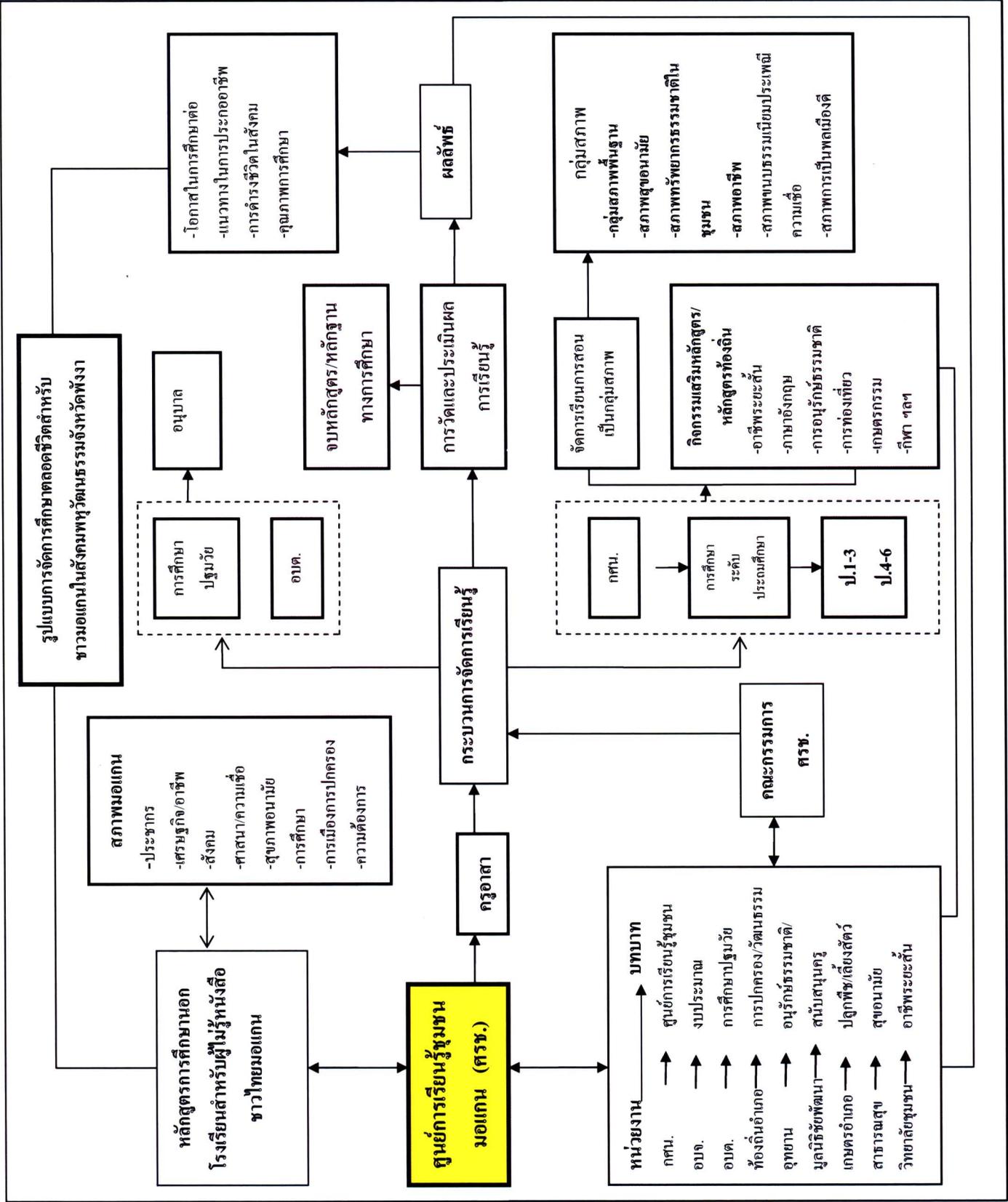
“ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การบริการ”

(นายธีรยุทธ์ ตาหลี / 26 ธันวาคม 2553)

รูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาตลอดชีวิต

หลังจากได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของมอแกน ซึ่งได้มีการเสนอแนวคิดและข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับชาวมอแกนในสังคมพหุวัฒนธรรม จังหวัดพังงาอันนำมาซึ่งการนำเสนอรูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับชาวมอแกนในสังคมพหุวัฒนธรรม จังหวัดพังงา ดังแสดงในแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 รูปแบบการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับชาวมอแกนในสังกัดมณฑลพัฒนาวัฒนธรรมจังหวัดพังงา

จากแผนภาพที่ 3 รูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับชาวมอแกนใน
สังคมพหุวัฒนธรรม จังหวัดพังงามีรายละเอียด ดังนี้

รูปแบบการจัดการศึกษา

รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับชาวมอแกนเป็นการศึกษานอกระบบ โดยมีหน่วยงาน
ผู้รับผิดชอบคือ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอกระบุรี
จังหวัดพังงาและควรจัดในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมอแกนเหมือนเดิมและเพื่อให้การจัดการศึกษา
มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรมีหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา องค์การ
บริหารส่วนตำบลเกาะพระทอง ท้องถิ่นอำเภอ อุทยานแห่งชาติ มูลนิธิชัยพัฒนา เกษตรอำเภอ
สาธารณสุขอำเภอ วิทยาลัยชุมชนและอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ เข้ามาร่วมกันจัดการศึกษาให้กับ
ชาวไทยมอแกนกลุ่มนี้ โดยเริ่มตั้งแต่มีการประชุม วางแผนการปฏิบัติงาน จัดสรรงบประมาณและ
สนับสนุนบุคลากรของแต่ละหน่วยงานร่วมกัน

โครงสร้างการจัดการศึกษา

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันแบ่งนักเรียนเป็น 2 ระดับ คือ ระดับอนุบาลและระดับ
ประถมศึกษา ซึ่งในแต่ละระดับไม่ได้แยกนักเรียนตามกลุ่มอายุ จึงควรแยกนักเรียนตามกลุ่มอายุ
เนื่องจากเด็กในแต่ละกลุ่มอายุจะมีพัฒนาการด้านการเรียนรู้ที่ต่างกันซึ่งจะส่งผลต่อพัฒนาการการเรียนรู้
ของนักเรียน ดังนี้

ระดับอนุบาลควรประสานงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทอง ซึ่งเป็น
หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยอาจจัดในรูปแบบศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็กหรือศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน เนื่องจากศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมอแกนตั้งอยู่ในตำบลเกาะพระทอง
ซึ่งเป็นเขตการปกครองอยู่แล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะพระทองจึงควรเข้ามามีส่วนร่วมในการ
บริหารจัดการ โดยมีการประชุมและวางแผนการจัดการศึกษาร่วมกันทั้งในด้าน โครงสร้างหลักสูตร
ครูผู้สอนและสนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาระดับอนุบาล

ระดับประถมศึกษาควรแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ช่วงชั้น คือ ระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 และ
ประถมศึกษาปีที่ 4-6 เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและเพื่อให้ให้นักเรียนได้มีโอกาส
ศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น นอกจากนี้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยควรออกหลักฐานการจบการศึกษาให้แก่นักเรียน เพื่อเป็นหลักฐานในการศึกษาต่อและเพื่อเป็น
หลักฐานในการประกอบอาชีพ

หลักการและจุดมุ่งหมาย

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมอแกนได้จัดการศึกษาเพื่อให้ชาวมอแกนใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร โดยการ อ่าน เขียน ฟัง พูด ในชีวิตประจำวัน ให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ทักษะภาษาไทยและคณิตศาสตร์ ให้ผู้เรียนมีโอกาสดีกทักษะเพิ่มเติมในการใช้ทักษะภาษาไทยและคณิตศาสตร์เบื้องต้นตามเนื้อหาสาระในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายพิเศษผู้ไม่รู้หนังสือชาวไทยมอแกนและเพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านสุขอนามัย อาชีพ โดยสอดคล้องกับวิถีชีวิตชาวไทยมอแกน ตลอดจนปลูกฝังและพัฒนาความเป็นคนไทยโดยสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ในการจัดการศึกษาตามอรรถศาสตร์ต้องอาศัยการขัดเกลาทางสังคม (socialization) และการดูดซับจึงจะได้ผลของเยาวชน (assimilation) แต่เนื่องจากโรงเรียนและสังคมต้องพึ่งพาอาศัยกัน จึงควรพัฒนารูปแบบในการจัดการศึกษาให้เป็นการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม (Multicultural Society Model) ทั้งนี้ก็เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองและเข้าใจสังคม ตลอดจนได้เรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมอื่น ๆ ด้วย ซึ่งโดยความเป็นจริงแล้วสังคมที่นักเรียนอยู่เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมอยู่แล้ว เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ซึ่งนำเอาวัฒนธรรมในแต่ละด้านเข้าไปในขณะที่ยังท่องเที่ยวในหมู่บ้านชาวมอแกนโดยนักเรียนชาวมอแกนอาจจะรับวัฒนธรรมเหล่านั้น โดยไม่รู้ตัว

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมอแกน ควรขยายการจัดการศึกษาอย่างน้อยให้เด็กจบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อนักเรียนจะได้ไปเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นให้จบการศึกษาภาคบังคับ รวมทั้งยังต้องมีการจัดการศึกษาตามอรรถศาสตร์ให้ความรู้แก่นักเรียนอีกด้วยและเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และเป็นการกำหนดให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี เพื่อตอบสนองต่อหลักการตามวรรค 1 ของมาตรา 8

โครงสร้างหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน

การจัดการศึกษาสำหรับชาวมอแกนควรใช้หลักสูตรเดิม คือ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับผู้ไม่รู้หนังสือชาวไทยมอแกนสำหรับชาวไทยมอแกน โดยนำมาจัดเป็นกลุ่มสภาพใหญ่ ๆ ได้ 6 กลุ่มสภาพ ประกอบด้วย กลุ่มสภาพสุขอนามัย กลุ่มสภาพทรัพยากร ธรรมชาติในชุมชน กลุ่มสภาพอาชีพ กลุ่มสภาพขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ และกลุ่มสภาพการเป็นพลเมืองดี ผู้เรียนจะต้องเรียนกลุ่มสภาพพื้นฐาน 16 เรื่อง และเลือกเรียนกลุ่มสภาพอื่น ๆ อีกไม่น้อยกว่า 45 เรื่อง จึงจะถือว่าจบหลักสูตรกลุ่มสภาพพื้นฐาน นอกจากการจัดการเรียนการสอนตามกลุ่มสภาพต่าง ๆ แล้ว ควรเพิ่มเนื้อหาและกิจกรรมบางส่วน เป็นการจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน ผสานความรู้ที่เป็นสากลและเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ตนเองและผู้อื่นด้วยจึงควรจัดแบบพหุวัฒนธรรม (Multicultural Society Model) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่หลากหลายวัฒนธรรมซึ่งในชีวิตประจำวันของ

ชาวมอแกนที่สัมผัสกับสภาพนี้อยู่แล้ว เนื่องจากสภาพที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งมีชาวไทยและชาวต่างชาติเข้าไปท่องเที่ยวในเกาะ ดังนั้นจึงควรเพิ่มเนื้อหาหลักสูตรในเรื่องต่อไปนี้

1. การฟัง พูด อ่านและเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยประสานงานกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา ให้จัดสรรงบประมาณเพื่อจ้างครูและประสานกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ บางทีอาจจะมียกท่องเที่ยวที่อยากพักอยู่ที่เกาะโดยไม่ต้องจ่ายค่าที่พักเป็นเวลานาน ๆ ซึ่งเขาอาจจะมีจิตอาสาในการสอนภาษาให้แก่เด็กชาวมอแกนก็ได้

2. การเกษตรกรรมเพื่อการยังชีพ ประสานงานกับเกษตรอำเภอเพื่อมาให้ความรู้ในเรื่องการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์เพื่อบริโภคในชีวิตประจำวัน

3. การกีฬา ประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อจัดหาอุปกรณ์กีฬาและผู้ฝึกสอน

4. หลักสูตรอาชีพระยะสั้น ประสานงานกับวิทยาลัยการอาชีพ เพื่อจัดทำหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพซึ่งในฤดูมรสุมชาวมอแกนไม่สามารถทำอาชีพประมงได้ อีกประการหนึ่งเพื่อให้ผู้หญิงชาวมอแกนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จากการที่ได้สังเกต ผู้หญิงส่วนใหญ่จะดูแลลูกอยู่ที่บ้านและใช้เวลาว่างเล่นการพนัน(เล่นไพ่)อยู่ใต้ถุนบ้าน จึงควรช่วยกันเพื่อหารายได้เสริมมาเลี้ยงครอบครัวและเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สูงขึ้น เช่น งานฝีมือ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้นำมอแกนพบว่า บนเกาะมีดินเตยซึ่งสามารถนำมาสานเป็นเสื่อหรือวัสดุอื่น ๆ ได้ มอแกนผู้ชายก็สามารถทำเรือกำบังเป็นอาชีพเสริมได้แต่ต้องมีหน่วยงานเข้ามาให้การส่งเสริมอย่างจริงจัง

5. การอนุรักษ์ธรรมชาติ ประสานความร่วมมือกับอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ ซึ่งจากการสัมภาษณ์หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ ทางอุทยานได้มาให้ความรู้แก่ชาวมอแกนในเรื่องดังกล่าวอยู่บ้างแล้ว

6. การท่องเที่ยว ฝึกอบรมการเป็นมัคคุเทศก์ การดำน้ำอย่างปลอดภัย การแสดงพื้นบ้าน

7. การใช้คอมพิวเตอร์

8. ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิและเสรีภาพ การเป็นพลเมืองของประเทศ

9. ความรู้เกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์

ควรนำเนื้อหาเหล่านี้ซึ่งบางเรื่องอยู่ในกลุ่มสภาพอาชีพ กลุ่มสภาพสุขอนามัยและกลุ่มสภาพธรรมชาติในชุมชน แต่เวลาที่ใช้การเรียนน้อยทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ถ้าแยกเนื้อหาเหล่านั้นออกมาทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่น โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำจะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กระบวนการเรียนการสอน

การจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอน เน้นการริ่กษาวัฒนธรรมดั้งเดิมให้คงไว้แต่ปรับเปลี่ยนจากวิถีชาวประมงให้มาอยู่ในส่วนที่เกี่ยวกับบริการและการท่องเที่ยวและเน้นการให้ความรู้

ที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมและสังคมในปัจจุบัน ปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอนจะเน้นการบูรณาการเพื่อนำไปใช้กับชีวิตจริง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ใช้เทคนิคการสอนแบบโครงงานเพื่อให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างเป็นระบบและควรเป็นโครงงานที่เกิดขึ้นหรือเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของนักเรียน โดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเข้ามาสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

สื่อที่ใช้เพื่อการเรียนรู้สำหรับหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับผู้ไม่รู้หนังสือชาวไทยมอแกน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ อ.คุระบุรี จ.พังงา ประกอบด้วย สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือเรียน หนังสือค้นคว้า หนังสืออ่านเสริมประสบการณ์ โปสเตอร์ สื่อเทคโนโลยี ได้แก่ วีดิทัศน์ ชุดรับสัญญาณดาวเทียม สื่ออื่น ๆ ได้แก่ สื่อบุคคล สื่อธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สื่อกิจกรรมหรือกระบวนการ เช่น การแสดงละคร บทบาทสมมุติ การสาธิต การทำโครงงาน สื่อวัสดุ เครื่องมืออุปกรณ์ เช่น หุ่นจำลอง เครื่องมือวิทยาศาสตร์ ควรใช้ประโยชน์จากสื่อที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ยังต้องดึงทรัพยากรในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์มากที่สุด โดยนำสิ่งที่ท้องถิ่นมีอยู่มาประยุกต์ให้เป็นสื่อการเรียนการสอน

ครูผู้สอน

การจัดกิจกรรมการศึกษาสำหรับชาวมอแกนนั้น ครูผู้สอนเป็นครูซึ่งฝังตัวอยู่ในชุมชนมาตั้งแต่แรกจึงทำให้สะดวกในการทำงาน สามารถประสานกับชุมชนได้ดี ในขณะนี้ ครูในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมอแกนเป็นครูอาสา มีเพียง 2 คนคือ นายธีรยุทธ ตาหลิและนายชนะ แก้วกุดัง หน่วยงานต้นสังกัดควรพัฒนาครูทั้งสองท่านอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะในเรื่ององค์ความรู้ เทคนิควิธีการสอนและการผลิตสื่อในรูปแบบต่าง ๆ และที่สำคัญควรพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตลอดชีวิตและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เอื้อต่อการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตลอดชีวิต เนื่องจากคุณครูทั้งสองท่านไม่ได้จบการศึกษาในสายวิชาชีพครู นอกจากนี้ควรประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมจัดการเรียนการสอน เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบล เกาะพระทองควรสนับสนุนครูผู้สอนในระดับอนุบาล เป็นต้น

การวัดผลประเมินผลและการจบหลักสูตร

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมอแกนประเมินผลผู้เรียนโดยดำเนินการตรวจสอบผลการปฏิบัติจริงของผู้เรียน โดยการประเมินตามสภาพจริง มีเวลาพบกลุ่มและร่วมทำกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และควรออกหลักฐานการจบการศึกษาให้แก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ

ผลผลิตทางการศึกษา

ในด้านผลผลิตทางการศึกษาควรคำนึงถึงด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. คุณภาพทางการศึกษา นักเรียนต้องอ่านออกและเขียนได้ตามพัฒนาการในแต่ละระดับชั้น มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ทักษะภาษาไทยและคณิตศาสตร์ และพื้นฐานความรู้ในสาระตามหลักสูตร การศึกษานอกโรงเรียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายพิเศษผู้ไม่รู้หนังสือชาวไทยมอแกนและใช้ภาษาอังกฤษ ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันอย่างง่าย ๆ ได้

2. แนวทางในการประกอบอาชีพ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนควรจัดเนื้อหาบางส่วนเพื่อส่งเสริมและ สนับสนุนอาชีพของมอแกนในบริบทของพวกเขาในกรณีที่ไม่ได้เรียนต่อ

3. การดำรงชีวิตในสังคม นักเรียนชาวมอแกนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขในสังคม พหุวัฒนธรรมโดยยังคงอัตลักษณ์เดิมไว้

4. โอกาสการศึกษาต่อ นักเรียนชาวมอแกนไม่มีโอกาสเนื่องจาก ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมอแกน ไม่สามารถออกหลักฐานทางการศึกษาให้แก่เด็กได้ เนื่องจากเด็กไม่มีเลขประจำตัวประชาชน ดังนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องทะเบียนราษฎรควรเข้ามาดำเนินการให้มอแกนทุกคนมีบัตร ประชาชน

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมอแกนระดมแนวคิดและสรรพกำลังในการพัฒนาศูนย์ ฯ ตามแนวทางการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ: 2545) ได้ระบุว่ากระทรวงทรัพยากรเพื่อใช้ในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาตินี้ หมวด 1 มาตรา 9(5) “ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา” หมวด 7 มาตรา 57 “ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคล ในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการ การศึกษาโดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าว มาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา และยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา” หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการจัดการศึกษา มาตรา 58 “ให้มีการ ระดมทรัพยากรและ การลงทุนด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สินจากทั้งของรัฐ” โดยศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมอแกนจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาของศูนย์ซึ่งประกอบด้วย สำนักงานการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล ท้องถิ่น อำเภอ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์มูลนิธิชัยพัฒนา สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานสาธารณสุข วิทยาลัยชุมชน เป็นต้น เพื่อให้หน่วยงานที่เข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาของศูนย์ การเรียนรู้ชุมชนมอแกนได้วิเคราะห์บทบาทตนเองเข้าไปดูแลและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้แก่ ชาวมอแกน ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางดังนี้

1. สำนักงานศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอคุระบุรี รับผิดชอบศูนย์การเรียนรู้ชุมชน บำรุงขวัญและกำลังใจครูอาสาโดยการบรรจุเป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ โดยมี สวัสดิการที่พิเศษชวชนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นครูอาสาสอนภาษาอังกฤษ โดยมีที่พักอาหารให้แต่ไม่มี

คำจ้างจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการทุกหน่วยโดยเชื่อมโยงกับวิถีชีวิต จัดบริการอาหารกลางวัน และออกใบรับรองการจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาให้นักเรียนเพื่อนำไปศึกษาต่อ

2. องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีหน้าที่ในการดูแลประชาชนในพื้นที่ ตำบลเกาะพระทอง ทางหน่วยงานมีกองการศึกษารับผิดชอบดูแลการศึกษาในพื้นที่ โดยปกติรับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของชาวมอแกน อาจอยู่ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมอแกนหรือแยกต่างหากก็ได้ ควรสนับสนุนงบประมาณในส่วนนี้เพื่อเป็นเงินค่าจ้างครูที่รับผิดชอบการศึกษาในระดับปฐมวัย จะทำให้การศึกษามีคุณภาพสูงขึ้นเนื่องจากเด็กได้ผ่านการเรียนรู้ในระดับปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา

3. สาธารณสุขอำเภอกระบุรี มีหน้าที่ดูแลเรื่องคุณภาพชีวิต สุขอนามัย ซึ่งโดยปกติสาธารณสุขจะเข้าไปดูแลให้ความช่วยเหลือชาวมอแกนด้านสุขภาพอนามัยอยู่ ตลอดจนได้ตั้งศูนย์อสม. ในหมู่บ้านมอแกน ฝึกอบรมให้เจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นอาสาสมัครชาวมอแกน ได้มีความรู้เพื่อที่จะดูแลขั้นพื้นฐานได้ นอกจากภาระหน้าที่ดังกล่าวแล้วในส่วนของการศึกษา สำนักงานสาธารณสุขอำเภอควรดำเนินการโดยประสานและร่วมมือกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมอแกน การให้ความรู้แก่เด็กชาวมอแกน ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โดยจัดทำหน่วยการเรียนรู้เรื่องอาหารและโภชนาการ แม่และเด็ก การดูแลตนเองและผู้อื่นสุขอนามัย การใช้ส้วม โดยสอนแบบบูรณาการ โดยมีแผนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

4. ท้องถิ่นอำเภอกระบุรี ให้ความรู้เรื่องสิทธิและหน้าที่การเป็นพลเมืองไทย การเลือกตั้ง การใช้สิทธิ การสำรวจสำมะโนประชากร การอพยพถิ่นฐานตลอดจนให้สัญชาติไทยและจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนให้กับมอแกนทุกคน

5. อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ ให้ความรู้เรื่องการดูแลและการอนุรักษ์รักษามรดกชาติทั้งป่าไม้ สัตว์น้ำ ปะการัง สิ่งแวดล้อมในทะเล ให้ความรู้เรื่องความสำคัญของการท่องเที่ยว การเป็นมรดกเทศก์ การดูแลนักท่องเที่ยว การสอนวิธีดำน้ำอย่างปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว

6. เกษตรอำเภอให้ความรู้เรื่องการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ซึ่งเป็นเกาะ การเลี้ยงสัตว์น้ำเป็นอาชีพเสริมนอกจากการจับปลาในทะเล การใช้ภูมิปัญญาสมุนไพรรักษาโรค และความรู้เรื่องการจัดตั้งสหกรณ์ในหมู่บ้านชาวมอแกน

7. วิทยาลัยชุมชนควรส่งเสริมอาชีพพระยะสันเรื่องหัตถกรรมพื้นบ้านของชาวมอแกน เช่น “เรือกำบังจำลอง” ให้เป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของชาวมอแกน เหมือน “เรือกอและ” ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยส่งเสริมอย่างจริงจังเพื่อพัฒนาให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นออกไปสู่สายตาชาวโลกและเป็นอาชีพเสริมเพื่อเป็นรายได้ของผู้หญิงมอแกน นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหาตลาดรองรับสินค้าจากภูมิปัญญาของชาวมอแกน

ดังนั้น ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตชาวมอแกน โดยการจัดทำแผนปฏิบัติงาน การลงพื้นที่ร่วมกัน จัดสรรและใช้งบประมาณร่วมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการประชุมเพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกันและของงบประมาณ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดบุคลากรของตนไปให้ให้ความรู้ในส่วนที่ตนรับผิดชอบและประเมินผลการ
ดำเนินการร่วมกันเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตชาวมอแกนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน